

Kruidachtigen

Datum: woensdag 8 februari 2017

Leerjaar 1 en 2 Tuin, Park en Landschap

DE GROENE CAMPUS

Groei voor mens, natuur en economie

Aan het eind van de les schrijf je samen met je buurman de betekenis op van al deze termen. Als je klaar bent geven jullie het blaadje aan een ander duo dat jullie werk nakijkt als we het met de klas bepreken.

Jullie kunnen een 10 halen. Per fout één punt aftrek.

1. Kruidachtigen	11. Rokken
2. Houtachtigen	12. Oeverplant
3. Heester	13. Waterplant
4. Boom	14. Tuinkruiden
5. Sporen	15. Turgor
6. Halfschaduw	
7. Eénjarigen	
8. Tweejarigen	
9. Vaste plant	
10. Bloembol	

Wat zijn kruidachtigen?

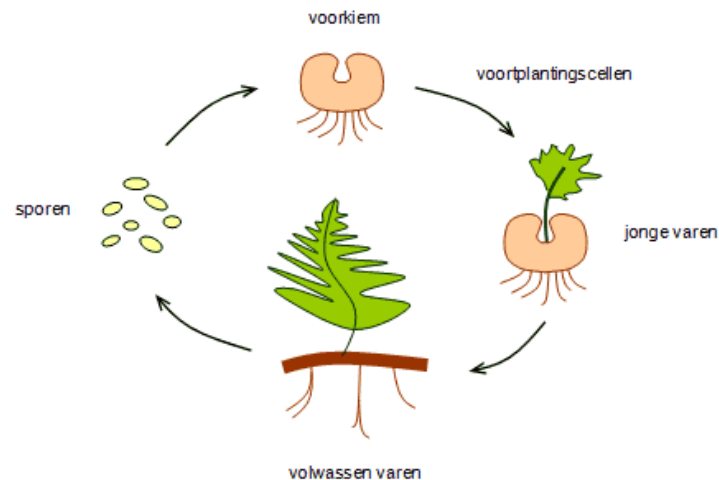
- Een plant wordt **kruidachtig** genoemd als ze niet of in zeer geringe mate verhout. Een kruidachtige plant is wel een vaatplant, maar kent niet (of nauwelijks) secundaire diktegroei; ze heeft geen stam of takken die jaarlijks dikker worden.
- De plant krijgt haar stevigheid door het vocht in de cel. Dit heet 'turgor'. Hierdoor gaan kruidachtigen wel slap hangen bij droogte maar houtachtigen niet.
- Planten die wel verhouten en secundaire dikte diktegroei hebben zijn bomen, heesters en een aantal klimplanten.
- Wie weet het verschil tussen een boom en een heester (struik)?

Welke groepen horen tot de kruidachtigen?

- Varens
- Grassen
- Eén- en tweejarige planten
- Vaste planten
- Bol en knolgewassen
- Veel water en oeverplanten
- Sommige klimplanten
- Sommige tuinkruiden

Varens

- Alle Europese varens behoren tot de kruidachtigen.
- Er zijn elders op de wereld boomvormende varens.
- Varens onderscheiden zich van de meeste tuinplanten doordat ze geen zaden vormen maar sporen.
- In de tuinen komen we groenblijvende en bladverliezende varens tegen.

Varens

- Een mooie groenblijvende varensoort is de naaldvaren. (volgende pagina)
- De bladverliezende struis- of bekervaren verspreid zich in de tuin via ondergrondse uitlopers.
- De meeste varens houden van halfschaduw en een vochtige humeuze bodem.

Struisvaren, groen in de zomer in de winter blijven de stelen met sporendosjes staan

Varens

- Naaldvaren, *Polystichum setiferum* 'Herrenhausen'
- Deze varen is wintergroen maar sterft in een strenge winter wel bovengronds af. Dit heet halfwintergroen.
- Hij keert dan in het voorjaar weer terug met het uitrollen van de bladeren.

Grassen

- Tot de grassen behoren zowel de gazongrassen als de siergrassen

Lampenpoetsersgras

Pennisetum alopecuroides 'Hameln'

Wie kan er nog een siergras noemen?

Eén- en tweejarigen

- Eénjarigen zijn planten die binnen één jaar ontkiemen, bloeien, zaad zetten en sterven.
- Tweejarigen zijn planten die in het eerste jaar uitgroeien tot een 'stevige' plant die in het tweede jaar bloeit, zaad zet en sterft.

Bedenk samen met je buurman hoeveel één- en tweejarige planten je kunt noemen.

Eénjarigen

Tagetes patula,
afrikaantje

klaproos

Canadese fijnstraal

Tweejarigen

Digitalis purpurea, vingerhoedskruid
Eerste en tweede jaar

Oenothera biennis,
Teunisbloem
Eerste en tweede jaar

Vaste planten

- Een **vaste plant** is een overblijvende zaadplant, die meer dan eenmaal tijdens zijn levensduur kan bloeien en langer dan twee jaar leeft.
- De meeste vaste planten in onze tuinen zijn bladverliezend en overwinteren in de knoppen net boven de grond.

Hosta in de zomer

Hosta in de winter

Vaste planten

- Hoeveel groenblijvende vaste planten ken je?

Groenblijvende vaste planten

Liriope muscari 'Ingwersen'

Bergenia cordifolia

Helleboris orientalis

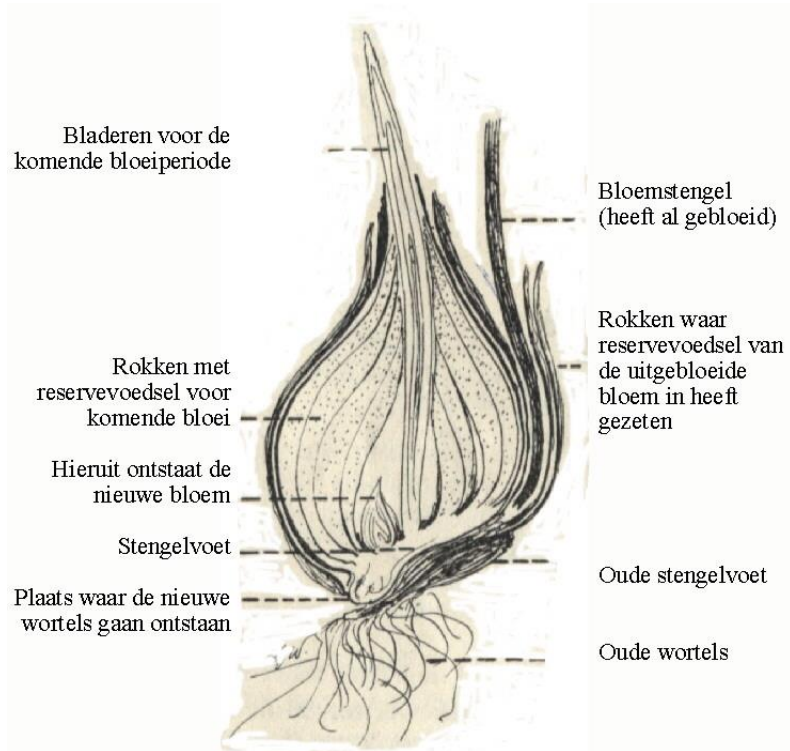

Potentilla tridentata 'Nuuk'

Bloembollen

- Een bloembol is een vaste plant die niet met zijn knoppen boven maar in zijn geheel onder de grond overwintert.
- In hun natuurlijke leefomgeving trekken veel bloembollen zich niet terug onder grond tegen de kou maar meestal om droogte te trotseren.
- Als een bol zich terugtrekt onder de grond sterft niet alleen het bovengrondse deel af maar ook de wortels.
- De wortels groeien in herfst weer aan en de bladeren en de stengel in de lente. Daarom plant je de meeste bloembollen in herfst.

Bloembollen

Narcissus 'February Gold'

Water- en oeverplanten

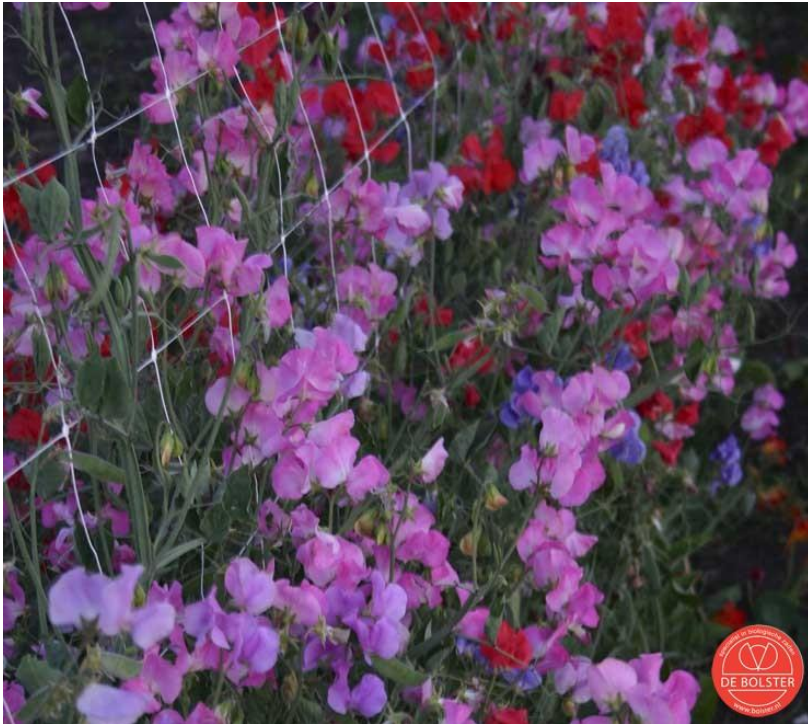

Waterweegbree

Pontederia cordata, Snoekkruid

Klimplanten

Lathyrus is een kruidachtige klimplant

Klimrozen horen tot de houtachtige gewassen

Tuinkruiden

- Niet alle tuinkruiden horen tot de kruidachtigen
- Welke van onderstaande tuinkruiden horen tot de kruidachtigen en welke horen tot de houtachtigen?

Bieslook

Basilicum

Lavendel

Rozemarijn

Termen

Er zijn nu heel wat termen voorbij gekomen.

Kijk met je buurman of je de betekenis nu kent van de termen

Schrijf samen met je buurman de betekenis op van al deze termen. Als je klaar bent geven jullie het blaadje aan een ander duo dat jullie werk nakijkt als we het met de klas bespreken.

Jullie kunnen een 10 halen. Per fout één punt aftrek.

1. Kruidachtigen	11. Rokken
2. Houtachtigen	12. Oeverplant
3. Heester	13. Waterplant
4. Boom	14. Tuinkruiden
5. Sporen	15. Turgor
6. Halfschaduw	
7. Eénjarigen	
8. Tweejarigen	
9. Vaste plant	
10. Bloembol	